Bestuurs-verslag 2023

URLAND

Inhoudsopgave

Voorwoord	1
Activiteiten	3
Organisatie en Bestuur	17
Prestaties productie en presentatie	19
Prestaties en reflectie publieksbereik	21
Financiën – toelichting exploitatierekening, balans en risicoanalyse	24
Bijlage 1: verantwoording codes cultuursector verslagjaar 2023	28
Bijlage 2: voorstellingen verslagjaar 2023	29
Bijlage 3: overige activiteiten verslagjaar 2023 nagesprekken en masterclasses (educatie)	30
Bijlage 4: Geselecteerde publicaties	31
Bijlage 5: Geselecteerde promotie uitingen	33

Cover: Julian Maiwald, Links: Jeannette Slütter, Achterkant: Cedric Veldhuis

Salih Kilic

Voorwoord

Wij zijn URLAND, een innovatief performance collectief, werkzaam en woonachtig in Rotterdam. De artistieke kern van URLAND bestaat uit Thomas Dudkiewicz, Marijn Alexander de Jong en Jimi Zoet. Onze doelstelling is het fungeren als een multidisciplinaire art performance fabriek voor professionele en (inter-)nationale theaterproducties ten behoeve van een breed publiek.

Dit jaarverslag biedt ons de gelegenheid onze ervaringen in 2023 en onze reflectie hierop te delen met u. Wij spreken onze waardering uit voor eenieder die het ons afgelopen jaar mede mogelijk heeft gemaakt om onze plannen en ideeën te verwezenlijken, in het bijzonder ons publiek, onze partners binnen en buiten de sector en bovenal alle mensen met wie we als URLAND in 2023 voor het eerst of opnieuw hebben mogen samenwerken.

Heilig uns das Dunkel ist!

Audio-, beeld- & recensie materiaal is online beschikbaar op www.urland.nl
Het jaarverslag wordt bij voorkeur digitaal verstrekt.

Namens URLAND en het bestuur van Stichting URLAND, 16 april 2024,

Silvie Dees
voorzitter Stichting Urland

Swati Sen Gupta
penningmeester Stichting Urland

Hedda Machteld van Straten
secretaris Stichting Urland

Sabine Maertens
algemeen bestuurslid Stichting Urland

Marijn Alexander de Jong
artistiek directeur URLAND

Martha van Meegen
zakelijk directeur URLAND

Thomas Dudkiewicz
artistieke leiding URLAND

Jimi Zoet
artistieke leiding URLAND

Activiteiten

De Gabber Opera - reprise coproductie Theater Rotterdam

Productie in première november 2021 – derde deel tournee vanaf 12 januari 2023; (laatst gespeelde voorstelling 22-02-'23). Winnaar VSCD Mime & Performanceprijs 2022.

In januari trapten we het jaar af met de grote zaal-remake cq reprisetournee van De Gabber Opera. De voorstelling was al enigszins 'opgevoerd' voor de Theaterfestival-editie (september '22), en met de Mime- en Performanceprijs in de pocket was het een fijn, vertrouwenwekkend proces richting de première. De zalen waren overal nagenoeg uitverkocht, met een gedroomde mix van uitgaanspubliek, hardcore-gabberliefhebbers en de klassieke schouwburgers. Met in Rotterdam een grote doelgroep aan Startende Cultuurspeurders (zie verderop in dit verslag reflectie publieksbereik op pagina 21).

Het publiek van URLAND koopt relatief laat een kaartje of komt op de dag zelf. Succesopties worden een maand of twee op voorhand bevestigd of geannuleerd op basis van het aantal verkochte kaarten. We zijn in gesprek met theaters of dit beleid voor gezelchappen met last-minute publiek (zoals het publiek van URLAND) mogelijk aangepast kan worden. Meest gehoorde reactie: 'eindelijk weer iets echt nieuws en brutaals in de grote zaal.'

De voorstelling tergt voor sommige het eerste halfuur, en dat zorgde in een aantal steden voor rumoerige, 'middeleeuwse' taferelen, waar het bier rijkelijk vloeide en ontevreden toeschouwers zich flink lieten horen. Dionysische reuring, heerlijk. De climax bracht alle toeschouwers toch steeds weer samen.

Wat erg bijzonder was, was dat we voor de immer uitdijende merchkast een elpee hadden laten maken van de score van de voorstelling. Daardoor was de soundtrack beter dan anders gemixt, en dat was te horen en voelen in de zaal.

> *"Presented by the Dutch performancecollective URLAND, De Gabber Opera is a hallucinatory reimagining of hardstyle rave's heydays through the lens of Euripides's The Bacchantes and the German operatic tradition. Exploring humankind's perpetual desire for sedation and ecstasy, cultural mythos and, more implicitly, the fascistic associations of both opera and gabber as 'high' and 'low' art forms respectively, the production is a surreal 70 minute escapade."*
>
> The Wire Magazine (Hannah Pezzack)

Julian Maiwald

The Last Chapters - nieuwe coproductie Theater Rotterdam

Maakproces in maart, verschillende previews. Première februari 2024.

The Last Chapters is een performance met Thomas Dudkiewicz in de hoofdrol. Thomas raakt in een coma en een verhalenverteller komt aan zijn ziekenhuisbed om hem terug naar het bewustzijn te begeleiden. In een cluster van verhalen met draken, katten, een kwaadaardige vissenkoning, een *agent of chaos* en een getraumatiseerde soldaat dwaalt Thomas rond op zoek naar houvast en betekenis. Voor het repetitieproces van The Last Chapters hebben we verschillende dingen uitgeprobeerd en ondervonden.

Zo hebben we gewerkt met een team van externen: Thomas werkte met Thibaud Delpeut als dramaturg en regisseur, Hendrik Walther als vormgever en Tomas Loos als Sound Designer.

Daarnaast hebben we gewerkt met een uitgesmeerd werkproces van schrijven in 2022 met coaching van Thibaud Delpeut, een paar maanden later, begin 2023, repeteren met een try-out aan het eind. Dan een jaar previews doen op festivals en tot slot in 2024 een week montage met aansluitend de première op 24 februari. De previews waren te zien op CTRL ALT PLAY Festival van het Innovation Lab in Utrecht, tijdens de Late Night Bar van het Theater Festival en op het Explore the North festival in Leeuwarden. Deze previews gaven de nodige uitwisseling met het publiek om de voorstelling verder te ontwikkelen tot aan de première.

Salih Kilic

Zowel het werken met externen, de samenwerking met Innovation:Lab Utrecht en het werken met previews voorafgaand aan de première bevielen ons goed en smaakten naar meer. Deze manier van werken heeft zijn vruchten afgeworpen en resulteerde in een voorstelling die door pers en publiek goed ontvangen werd.

> *"In deze audioperformance gaat Dudkiewicz als rasechte en buitengewone verhalenverteller door op de lijn van Bedtime Stories. Met een binauraal geluidsysteem wordt een soundscape gecreëerd die je, dankzij koptelefoon, volledig omringt. Op de bühne zien we een verteller met wat apparatuur, het verhaal sober aangezet met minimaal spel; de kracht zit hem in stemgebruik, tekst en bijkomende geluidseffecten. Meer is er niet nodig om een enorm rijke wereld te scheppen, die zeer nieuwsgierig maakt naar de uiteindelijke voorstelling."*
>
> Theaterkrant (Iris Spanbroek)

Jeannette Slütter

Julian Maiwald

Patroon - reprise coproductie De Nieuwe Oost

Reprise in maart+mei, 14 reguliere voorstellingen

De solovoorstelling van Ludwig: Patroon ging dit jaar op reprisetournee. De voorstelling liep aardig, al was wel te merken dat het momentum duidelijk drie jaar eerder lag. Toen waren alle interviews en recensies verschenen, en het was best hard trekken om de aandacht weer aan te zwengelen. Desalniettemin een geslaagde herneming van een wat inhoud betreft tijdloze voorstelling. Het was erg fijn weer het warme contact te voelen met de vlakke vloeren, waar we toch alweer een tijdje niet hadden gestaan. URLAND hoort daar óók. Dus deze band willen we koesteren.

URLAND doet #5, Dingen - nieuwe coproductie Theater Rotterdam

Productie gemaakt in 4 weken in studio TR8, april. 4 voorstellingen in Rotterdam TR8

We hebben twee totaal uiteenlopende URLAND Doets gemaakt rond de spelende mens (homo ludens). De eerste, URLAND Doet (#5): Dingen, speelde met de spelregels van URLAND. We vergeleken het spel met toneelspel. Thomas, Marijn en Ludwig vergrootten hun eigen theatrale persona en maakten een carroussel van deze drie verschillende spelingangen. We speelden het postdramatische spel van de ogenschijnlijke transparantie. We gebruikten deze periode om de inhoud te doorgronden van de Homo Ludens van Johan Huizinga. We ontdekten dat URLAND in de theorie van Huizinga tot 'de valsspelers' van deze wereld behoort. Regels maken en vervolgens vooral overtreden.

Cedric Veldhuis

Theater Rotterdam Herdenkt - reprise coproductie Theater Rotterdam

Reprise productie, wegens corona eerder geen doorgang gevonden. Eenmalig bij Theater Rotterdam in de Grote Zaal op 4 mei. Gratis toegang voor publiek.

Op 4 mei is URLAND herdenkt (eindelijk) opgevoerd, een koor compositie gemaakt door Annelinde Bruijs gebaseerd op het boek 'Is dit een mens' van Primo Levi. Vorig jaar stonden we in de startblokken maar kon het een dag van tevoren helaas niet doorgaan vanwege een corona besmetting in de cast, waarna het hele team in quarantaine moest.

Dit jaar was het dan eindelijk zo ver. Theater Rotterdam pakte ons concept op en doopte het om tot Theater Rotterdam herdenkt waar wij een onderdeel van werden. De groep twintigers (Conservatorium studenten van Codarts uit Rotterdam), de klassieke koorcompositie van Annelinde Bruijs en het onderwerp 'herdenken' bleek een ontwapenende en ontroerende combinatie. Het praten over het onderwerp in de repetities en het samen maken en ontdekken in de theaterzaal met de studenten was voor ons precies waar we naar op zoek waren met dit project. Een ontmoeting van verschillende generaties die middels een theatraal concept stilstaan bij de dodenherdenking op 4 mei en deze van nieuwe gedachten voorzien. Een nieuwe toevoeging ten opzichte van vorig jaar was de boventiteling die een eigen rol speelde in de voorstelling. Het 'geschreven woord' van Levi kreeg op deze manier een eigen plek waartoe de studenten zich gingen verhouden. Een groep van jongeren dat zich de poëtische taal van Levi poogt te herinneren, in koor. Het werd een adembenemende avond. We willen deze compositie in de toekomst hernemen in samenwerking met Theater na de Dam en Codarts.

Salih Kilic

Julian Maiwald

URLAND doet #6, Alsof - nieuwe coproductie Theater Rotterdam

Productie gemaakt in 4 weken in studio TR8, mei/juni. 4 voorstellingen in Rotterdam TR8

> *"URLAND doet alsof is de zesde in de reeks en die is, zoals we inmiddels gewend zijn, lichtelijk geniaal. […] Het is een magistraal Droste-effect dat Urland hier opvoert en wát een vondst om de aan het eind doodgeschoten toneel-Dudkiewicx bij het in ontvangst nemen van applaus gewoon dood op het podium te laten liggen. Niks 'doen alsof'.*
>
> Briljant." - ★★★★ Willem Bruring

In de tweede, URLAND Doet (#6): Alsof, speelden we het spel van de ogenschijnlijke illusie, het alsof. Door heel erg in het artificiële spelen te duiken (met de workshop Jelgerhuis-acteren), ging deze performance nog meer dan anders over authenticiteit, en wat is echt op het toneel. We gebruikten een tekst van Herman Heijermans, Pitten (1918), over de repetities van een toneelgezelschap, om iets te uit te vinden over onze eigen toneelwerkelijkheid. Hoezeer URLAND ook in de illusie stapt, er schemert altijd de performer doorheen. Onoverkomelijk. Zo schreef Marijn Lems over de URLAND doet reeks in de Theaterkrant:

> *'In de prachtige slotscène leggen de makers daar nog eens een driedubbele laag overheen. Bindervoet, die Dudkiewicz in de apotheose van hun ruzie heeft doodgeschoten, draagt in koningskostuum en dito minzame uitstraling een monoloog voor over 'doen alsof', die de absurditeit van de hele authenticiteitsvraag nog eens onderstreept. Zelfs het doen alsof is alsof, en toch menen ze alles. Tot het eind blijft Urland doet alsof spelen met de relatie tussen theater en 'werkelijkheid' – ook als Bindervoet en De Jong applaus komen halen blijft Dudkiewicz na zijn indruk-wekkende sterfscène dood op het podium liggen.'*

Julian Maiwald

"In De Eindtijd Revue gaan pikzwarte metal over totale vernietiging en een monoloog van Marlies Heuer over de waarde van al het menselijke leven naadloos in elkaar over. Zoals ook de voorstelling zelf het einde der tijden vooral als een mogelijkheid tot een nieuw begin neerzet, zo ook lijkt Urland met De eindtijd revue een hergeboorte te beleven, met een opzwepende vorm van totaaltheater die in het Nederlandse grote-zalencircuit zijn weerga niet kent."

**** NRC (Marijn Lems)

"URLAND's 'De Eindtijd Revue' tart de zintuigen met een chaotische trip door veranderlijke tijdswaarnemingen, gecombineerd met rauwe metal en opera-achtige aria's, in een hoopvolle illustratie dat elk einde ook een nieuw begin is."

Zware Metalen

De Eindtijd Revue - nieuwe coproductie Theater Rotterdam

Première 3 november Theater Rotterdam. In totaal 10 voorstellingen. Dernière 17 december Stadsschouwburg Utrecht.

In augustus begonnen we dan eindelijk aan het maken van onze eerste grote zaalcreatie (de vorige twee waren remakes van vlakke vloervoorstellingen). We hadden het team op tijd rond en er was al veel voorwerk gedaan met de URLAND Doets (Ragnarok, Openbaringen en de Götterdämmerung) in 2022, en toch voelde het erg spannend nu, voor het eerst, deze berg te beklimmen. De eerste weken waren erg versnipperd, sommige spelers waren pas in oktober fulltime aanwezig, sommigen zelfs maar 1 dag in de week tot de montage. Dit zorgde voor een gefragmenteerde werkwijze, terwijl we ook op zoek waren naar een 'gelegenheidscollectief'. Dit collectief proefden we voor het eerst in de premontage in de Kunstmin in Dordrecht. We hebben in totaal drie weken gemonteerd, langer dan normaal, omdat er zoveel muziek en overgangen waren en de voorstelling erg technisch was. Dit hadden we wel verwacht maar het zorgde soms ook voor onzekerheid op de vloer bij de spelers omdat scènes in de veelheid der dingen niet uitgebreid gerepeteerd konden worden. Dit was een leermoment voor komende projecten met een grote cast en crew.

In Rotterdam kwam het allemaal samen en door het spelen van de voorstelling ontstond ook steeds meer vertrouwen. We hebben iets gemaakt waar elke toeschouwer iets anders in kan zien, in mee kan of totaal niet. En dat bracht 'de artistieke familie' op de vloer juist heel erg samen. De uiteenlopende recensies waren te verwachten, en we omarmen de titel 'omstreden' (Theaterkrant) als geuzennaam.

Julian Maiwald

Jip van den Dool
IK KOM UIT DE ZEEEEEEEE ❤️

19w pruikenvuik 45 w
nu heb ik zin in de eindtijd

"I LOFFFFFF URRRLAAAANDDDDD 💦"
- Charlie Chan Dagelet

Jan Zoet
Ze doen het weer. Zachtaardig bombast

meijnard_iphone_photography 21 w
Was in ITA. Geweldige voorstelling! 💙💙💙

Annemieke Alberts
Ik kom zeker kijken! Hoe inspirerend is dit!
24w Like Reply

Marta schreef:
18 december 2023 om 09:19
Beste voorstelling die ik dit jaar gezien heb. Blij dat ik me niet heb laten leiden door de recensie van de theaterkrant en de Volkskrant maar door de positieve verhalen van vrienden en bekenden (die er verstand van hebben).

rubenvanleer 24 w
Geweldig idee ! 🚀🚀BOEM

Marcia Rae Bohlke Hall
Wow. Looks amazing. And guess what we will be there. Ann just got tickets she said front row. I am excited.
24w Like Reply

Bert Elzerman
Dat was nog eens een bijzondere avond.
Reply

Henk Christophersen
November 4, 2023 ·
Première van DE EINDTIJD REVUE | URLAND en Theater Rotterdam
Een voorstelling over de Apocalyps. De doommetalband DEATH.DEF (de huisband van de revue) doet de laatste soundcheck.
@performancecollectiefurland klampt zich vast aan het gegeven dat in de mythologie iedere Eindtijd ook weer een nieuw begin inluidt. Wanhoop doet leven.

Julian Maiwald

Bla Bla Bla Act Now 2.0 - reprise coproductie Wunderbaum en Theater Rotterdam

Remake productie uit 2013 in november 2023. Thomas en Ludwig deden hieraan mee.
Twee voorstellingen Grote Zaal TR. Inclusief verschillende vormen van randprogramma.

Op vraag van Wunderbaum deden we mee aan de remake van Bla Bla Bla Act Now uit 2013. Nu tien jaar later en vele feiten verder over de klimaatcatastrofe beschouwde Wunderbaum de staat van de klimaattop opnieuw, nu samen met tekstschrijver Rebekka de Wit en een geheel nieuwe cast. Thomas en Ludwig deden mee aan deze snelkookpan. Drie dagen repeteren, twee avonden spelen. Het was fijn om concreet bij te dragen aan een samenwerking van Theater Rotterdam-makers, met een thematiek waar we met onze URLAND-voorstelling De Eindtijd Revue ook al behoorlijk diep in zaten. Interessant om te zien hoe een generatie collectieven voor ons, met ironie in het DNA, omgaat met dit loodzware onderwerp. Daar waar het echt ging schuren, raakte de voorstelling ook echt iets wezenlijks.

Overige producties 2023

Mu' mu' mu', The Plague & Bedtime Stories – doorlopende reprise (co-)producties. URLAND heeft een theaterfilm gemaakt mu' mu' mu' – the movie en op 21 juni 2021 gepresenteerd op het video-on-demand platform van Vimeo, deze wordt incidenteel aangeschaft. The Plague (De Pest van Albert Camus, gelanceerd in 2020) is een hele serie, te beluisteren in hoofdstukken, en staat als 1 voorstelling opgenomen bij de prestaties. Bedtime Stories, online gelanceerd in 2020, is 1 aflevering en staat als 1 voorstelling opgenomen bij de prestaties. In 2023 hebben deze drie producties samen 2.338 nieuwe luisteraars & kijkers bereikt op de platforms Vimeo, Soundcloud en Spotify.

Overige activiteiten in 2023: educatie (workshop/masterclass), inleidingen & nagesprek

In bijlage 3 (op pagina 30) zijn de overige activiteiten door URLAND verwezenlijkt terug te vinden.

Jeannette Slütter

Organisatie en Bestuur

In 2023 namen we afscheid van collectief lid Ludwig Bindervoet en tevens onze zakelijk directeur, Jens Besse. URLAND gaat verder als collectief van 3, bestaande uit Marijn Alexander de Jong, Thomas Dudkiewicz en Jimi Zoet, er zijn vooralsnog geen plannen het collectief aan te vullen. Na een sollicitatieprocedure heeft URLAND Martha van Meegen aangenomen als nieuwe zakelijk directeur. Pien Visser zal in 2024 Esra Merkel vervangen als marketeer, en is in 2023 aangenomen om de werkzaamheden geleidelijk over te nemen.

Een van de nieuwe stappen die we gaan zetten, is die van zelfstandig producent in Rotterdam vanaf 2025. We zijn op zoek gegaan naar een eigen ruimte, een eigen plek en dus ook naar nieuwe partners. Theater Rotterdam blijft onze vaste speelplek in Rotterdam. Het kantoor en theaterstudio, voor repetities en kleinschalige presentaties, verhuizen we naar Rotterdam Zuid waar wij intrekken in een voormalige gymzaal aan de Putselaan. Hier gaan we eigen werk produceren en tevens de ruimte en faciliteiten aanbieden aan andere makers als werkruimte. Middels verhuur aan derden eigen inkomsten genereren die ons helpen onze voorstellingen te verwezenlijken.

In 2023 heeft het bestuur na de wisselingen van 2022 zijn verdere draai gevonden. De voorziene wisseling tussen oud-penningmeester Kim Christiaansen en Swati Sen Gupta in het voorjaar van 2023 verliep gesmeerd. Samira Ben Messaoud heeft haar functie als algemeen bestuurslid neergelegd vanwege verschuivende prioriteiten in haar werk en privé. Sabine Maertens voegde zich bij het bestuur als opvolger van Samira en daarmee heeft URLAND veel kennis over de sector en de stad Rotterdam binnengehaald. Dit alles onder stabiele leiding van onze voorzitter Silvie Dees.

In 2023 bestaat het bestuur van Stichting URLAND uit:

Naam	Functie	Datum aantreden	Uiterste datum aftreden	Nevenfuncties
Silvie Dees	Voorzitter	01-07-2022	01-07-2030	Directeur-bestuurder Theaterproductiehuis Zeelandia Nevenfuncties: adviseur ontwikkelinstellingen Raad voor Cultuur, algemeen bestuurslid bij Vlaams-Nederlands Huis deBuren
Swati Sen Gupta	Penning-meester	17-07-2022	17-07-2030	Interim beleidsadviseur cultuur nevenfuncties: lid bestuur Magnezy Dance Productions en penningmeester bestuur Julidans
Hedda van Straten	Secretaris	17-07-2022	17-07-2030	Voormalig directeur Gieskes Strijbis Fonds
Sabine Maertens	Algemeen lid	03-11-2023	03-11-2031	Eigenaar Buro Blikopener - freelance projectleider, kwartiermaker, programmamaker Nevenfuncties: lid Stadsjury Citylab010, bestuurslid Artvark saxophone quartet, lid raad van advies WdKA-Lifestyle and Transformation Design, bestuurslid O.T. Theater & Opera O.T., lid van de Hogeschool Rotterdam Kunstcommissie
Kim Christiaansen	Afgetreden penning-meester	11-01-2016	31-03-2023	Zakelijk leider NEST Den Haag & eigenaar Bureau Convoi Nevenfuncties: lid bestuur Operator Radio, penningmeester Stichting Marjolijn van Heemstra, secretaris Stichting Cinetol & voorzitter Raad van Toezicht Grauzone
Samira Ben Messaoud	Afgetreden algemeen bestuurslid	30-10-2022	03-11-2023	Zakelijk leider NEST Den Haag & eigenaar Bureau Convoi Nevenfuncties: lid bestuur Operator Radio, penningmeester Stichting Marjolijn van Heemstra, secretaris Stichting Cinetol & voorzitter Raad van Toezicht Grauzone

Het bestuur en het collectief komen in 2023 regelmatig bijeen, zowel voltallig (21 maart, 14 juni, 20 september & 14 december) als in kleiner comité (13 januari, 8 februari, 12 mei, 9 juni, 21 juni, 8 september & 11 november).

Er is een gedragscode opgesteld die geldt voor zowel leden van het collectief als voor het bestuur. Er is een externe vertrouwenspersoon, mr Margriet Maris. Zij heeft een extern jaarbericht opgesteld en gedeeld met onze organisatie. Het bestuur hanteert de Governance Code Cultuur, de Code Diversiteit en Inclusie en de Fair Practice Code. In bijlage 1 (pagina 28) vindt u een beknopt overzicht van de doelstellingen, de ontwikkeling en de stand van zaken met betrekking tot de toepassing van deze codes. Het bestuur blijft transparant over mogelijke belangenverstrengeling en neemt indien gewenst maatregelen.

Op 15 april 2024 hebben de zakelijk directeur en penningmeester de concept jaarrekening besproken en op dinsdag 16 april heeft het bestuur de Jaarstukken 2023 (activiteitenverslag, bestuursverslag & jaarrekening) besproken en vastgesteld. Het bestuur heeft vastgesteld dat de honoraria voor de directie (artistiek en zakelijk) de WNT-norm niet overschrijdt (zie jaarrekening pagina 8 voor WNT-verantwoording). De jaarrekening is gecontroleerd door Cijferhuis Audit B.V. Op grond van de gepresenteerde informatie en toelichtingen van het collectief en zakelijke directie, heeft het bestuur het jaarverslag goedgekeurd.

Jeannette Slütter

Prestaties productie en presentatie

De doelen voor 2023 met betrekking tot het totaal aantal (co-)producties en de doelen voor het aantal voorstellingen en presentaties zijn voor zowel Fonds Podiumkunsten als Gemeente Rotterdam dit jaar bijna behaald.

Toelichting prestatieraster Fonds Podiumkunsten

Producties FPK	Realisatie 2023	Begroting 21-24
Nieuwe producties	0	5
Reprise producties	2	1
Nieuwe coproducties	5	4
Reprise coproducties	3	0
Totaal producties	10	10

Uitvoeringen FPK	Realisatie 2023	Begroting 21-24
Totaal	49	53
Waarvan standplaats	19	17
Overige activiteiten	7	30
Educatief	1	10
Anders/overig	6	20

URLAND presenteerde vierentwintig voorstellingen uit vijf nieuwe coproducties: URLAND doet Dingen (#5) en URLAND doet Alsof (#6), Bla Bla Bla Act Now 2.0, The Last Chapters en De Eindtijd Revue).

URLAND presenteerde vijfentwintig voorstellingen uit drie reprise coproducties: Patroon, De Gabber Opera en URLAND Herdenkt. Waarvan drie voorstellingen zijn geannuleerd. Eén voorstelling van De Gabber Opera vanwege gebrek aan technici bij Het National Theater. Twee voorstellingen van de reprise Patroon vanuit de theaters geannuleerd vanwege geen tot lage verkoop (zie verslag p. 5).

URLAND presenteerde twee voorstellingen uit twee reprise producties:The Plague en Bedtime Stories

URLAND heeft één masterclasses/workshops verzorgd bij MaasTD. Daarnaast was er twee (openbare) inleidingen bij HNT en TR, een inleiding in de vorm van Het Laatste Woord bij TR en verschillende soorten randprogrammering bij Bla Bla Bla Act Now 2.0.

Toelichting prestatieraster Gemeente Rotterdam – productie instellingen

Afrekenbare prestaties Gemeente Rotterdam	Realisatie 2023	Jaarplan 2023
Aantal producties	10	6
Aantal presentaties podiumkunsten	49	52
Waarvan presentaties in Rotterdam	19	19
Waarnaast masterclass/workshop/contextprogramma	7	10
Waarvan masterclass/workshop in Rotterdam	1	4

Er zijn negenenveertig voorstellingen en online presentaties over tien producties, waarvan negentien fysiek in Rotterdam met live publiek. Daarnaast staan er twee producties ONLINE, waarvan de bezoekers per productie per kalenderjaar in één voorstelling samen zijn geteld. Er zijn dertig live voorstellingen gerealiseerd buiten Rotterdam.

In totaal zijn er drie voorstellingen geannuleerd vanwege te lage kaartverkoop of gebrek aan personele inzet van het theater. Er is in 2023 één workshop, één inleiding verzorgd door URLAND en een contextprogramma rondom de voorstelling Bla Bla Bla Act Now 2.0 waarvan de workshop in Rotterdam (MaasTD). De deelnemers/bezoekers zijn wel meegerekend in het publieksbereik, maar de contactdata zijn niet meegerekend bij de kengetallen presentaties.

De te verwachten prestaties in 2023 bestaan uit:

1. De Gabber Opera, tournee grote zaal 10 voorstellingen NL, waarvan 3 in Rotterdam
2. PATROON, reprisetournee kleine zaal – 13 voorstellingen NL, waarvan 1 in Rotterdam
3. URLAND Doet #5 - première april / 4 voorstellingen in Rotterdam (TR8)
4. URLAND Doet #6 – première mei / 4 voorstellingen in Rotterdam (TR8)
5. URLAND Doet #7 – première september / 4 voorstellingen in Rotterdam (TR8)
6. De Eindtijd Revue grote zaal tournee – première november, 13 voorstellingen NL waarvan 3 in Rotterdam

Er staan 4 voorstellingen / presentaties berekend voor te verwachten meer last-minute verzoeken, waarvoor o.a. producties UR, Bedtime Stories, Bobby Baxter & Evil Weblords II op het repertoire staan. Deze zijn wel meegeteld in het aantal presentaties podiumkunsten, maar niet in het aantal producties.

Vanaf pagina 29 in dit jaarverslag vindt u een prestatieoverzicht waarin alle voorstellingen van URLAND (als producent en/of coproducent) zijn opgenomen en ook de overige activiteiten van één of meer URLAND'ers, zoals inleidingen, workshop of randprogramma.

Prestaties en reflectie publieksbereik

Prestaties publieksbereik

Voor Fonds Podiumkunsten is het geaggregeerd prestatieoverzicht, inclusief spreiding en bereik, opgesteld en opgenomen in de jaarrekening. De kengetallen publieksbereik zijn voor Gemeente Rotterdam geen afrekenbare prestatie. De onderstaande tabel geeft een samenvatting van de resultaten in publieksbereik. Het gewenste kwantitatieve bereik is voor de Gemeente Rotterdam ruimschoots behaald, met zowel totale realisatie als de realisatie in de standplaats. Voor het Fonds Podiumkunsten zijn de prestaties met een verschil van 1.122 bezoekers net niet behaald.

URLAND Gemeente Rotterdam	Realisatie 2023 totaal	Realisatie 2023 standplaats	Jaarplan 2023 totaal	Jaarplan 2023 standplaats
Totaal bezoekers voorstellingen, presentaties & deelnames educatie	11.306	3.789	8.150	2.400
URLAND Fonds Podiumkunsten	**Realisatie 2023 totaal**	**Realisatie 2023 standplaats**	**Begroting meerjaren beleidsplan FPK**	
Totaal bezoekers voorstellingen	10.878	3.421	12.000	

URLAND neemt deel aan het doorlopend publieksonderzoek in opdracht van Gemeente Rotterdam, uitgevoerd door Rotterdam Festivals (RF). RF heeft het Culturele Doelgroepenmodel ontwikkeld, gebaseerd op Whize. Wij hebben in 2023 opnieuw bruikbare gegevens kunnen verzamelen om aan de parameters van het onderzoek te kunnen voldoen; URLAND blijft voor bezoekgegevens (postcode / huisnummer) afhankelijk van de theaters en heeft inmiddels in haar algemene voorwaarden bij verkoopovereenkomsten een paraaf opgenomen over het (versleuteld) aanleveren van deze gegevens, al dan niet rechtsreeks aan Rotterdam Festivals. Door deze aanpassing in de contracten zijn de gegevens in 2023 accurater en completer dan in voorgaande jaren. URLAND is niet aangesloten bij DIP.

De doelgroep van URLAND bestaat voornamelijk uit twintigers en dertigers. Dankzij een gedeelde mentaliteit en een herkenbare, hybride vormtaal kunnen onze voorstellingen voor hen een ingang bieden. In de tabel ziet u een weergave van de kwalitatieve publiekssamenstelling. Wij zijn trots op de ontwikkeling in publieksbereik naar de volle tot uitverkochte grote zalen in begin 2023 met De Gabber Opera; jonge mensen onder 30 in de rij naast hardcore gabbers uit de begindagen van de hardcore-scene. We kijken tevens met trots terug op het publieksbereik bij De Eindtijd Revue, waar ons gelegenheidscollectief de grote zalen van Nederland heeft bestormd. Hierin is in de publiekssamenstelling te zien dat in Rotterdam de top 3 bestaat uit Startende Cultuurspeurders, Culturele Alleseters en Flanerende Plezierzoekers. Bij zowel De Gabber Opera en De Eindtijd Revue sterkt het ons in de kracht van live performance, de mix van cultuurelementen in onze shows en de (beeld-)taal die we gebruiken om te communiceren met ons groeiende publiek én nieuw publiek in de schouwburgen.

	Rotterdam	Landelijk
Culturele Alleseters**	16,4%	19,2%
Startende Cultuurspeurders	17%	9,7%
Klassieke Cultuurliefhebbers	9,9%	21%
Proevende Buitenwijkers	5,7%	9,1%
Flanerende Plezierzoekers	11,1%	7%
Sociale Cultuurhoppers	10,1%	5,7%
Kindrijke Cultuurvreters	6,8%	7,2%
Weelderige Cultuurminnaars	7,8%	10,4%
Overige (verzameld)	15,2%	10,7%

* resultaat op basis publieksonderzoek Rotterdam Festivals van bezoekersgegevens URLAND 2023
* voor toelichting op het Culturele Doelgroepenmodel en analyses: zie www.rotterdamfestival.nl

Voor De Eindtijd Revue zijn er verschillende, inhoud gerichte, marketingmiddelen ingezet. Deze mix van middelen heeft onder andere gezorgd voor een fragment tijdens het programma Werk in Uitvoering van Wilfried de Jong. URLAND zal in de toekomst specifiek op inhoud middelen blijven inzetten.

De online voorstellingen (The Plague & Bedtime Stories) zijn afgelopen jaar met name in de Verenigde Staten, Verenigd Koninkrijk, Ierland & Zweden beluisterd.

Het bereik op ons voorkeurs social media platform Instagram is dusdanig gegroeid dat we de door ons geformuleerde ambities in het kunstenplan '21-'24 omhoog mogen bijstellen. Facebook koppelen we nog steeds, voor de oudere performance-liefhebbers. Het collectief beweegt zich vanuit individuele leden langzaam naar TikTok voor een ander bereik, maar het collectief als geheel heeft deze sprong nog niet gewaagd.

Online bereik URLAND	Resultaten		Ambities 21-24
	2022	2023	2023
Instagram - volgers	3.396	3.768	3.100
Facebook - volgers	2.600	2.628	2.500
Nieuwsbrief – abonnees	1.233	1.192	1.500

Eind 2023 heeft URLAND een marketing analyse laten uitvoeren in het kader van het in te dienen Kunstenplan 25-28. Als nulpunt en als terugblik voor de afgelopen jaren 2021-2023. Hieruit zijn naast de volgers op verschillende platforms tevens het engagement en het bereik gemeten. Daaruit is gebleken dat het engagement 3.300 volgers is en het bereik 152.900. Uit deze data-analyse is verder gebleken dat het werken met gerichte betaalde campagnes, zoals bij De Eindtijd Revue, voor 42% van het totale bereik heeft gezorgd.

In 2023 lag de focus op het inwerken en de juiste overdracht van onze trouwe marketeer Esra Merkel naar de nieuw begonnen marketeer Pien Visser. Na 10 jaar (!) zal Esra ons eind maart verlaten.

Samen met Pien zal URLAND in 2024 in lijn met de afgelopen jaren zich verder focussen op data verzameling op de verschillende sociale uitingen. Zoals in 2023 aangetoond, zorgen gerichte campagnes voor een groter bereik en engagement. Een helder doel is met de overstap in 2024 naar Google Workspace om hier tevens de traffic op de website aan te kunnen koppelen met Google Analytics om zo gerichter campagnes uit te kunnen zetten op basis van de verzamelde data. Met de nieuwe eigen locatie op Zuid, zullen de top 3 doelgroepen in Rotterdam van Startende Cultuurspeurders, Flanerende Plezierzoekers en Culturele Alleseters, tevens doelgroepen aanwezig in de buurt, verdere aandacht krijgen en sterker aangetrokken worden.

Cedric Veldhuis

Financiën – toelichting exploitatie-rekening, balans en risicoanalyse

Bij dit jaarverslag treft u de jaarrekening 2023, met een korte toelichting waar van toepassing.

Ook in het derde jaar van dit kunstenplan maken we gebruik van de heldere kaders in de meerjarenbegroting voor de realisatie van de ambities van URLAND en om de grote zaal-projecten in 2023 & 2024 te kunnen dragen. De structurele bijdragen uit het Cultuurplan Gemeente Rotterdam en van Fonds Podiumkunsten leveren een stabiele basis van 541.857 euro per jaar (geïndexeerd, 2023), met een speciale erkentelijkheid voor de Fair Practice bijdrage van Gemeente Rotterdam en in 2023 van FPK een aanvullende bijdrage om in te kunnen spelen op (maatschappelijke) ontwikkelingen (10.000 euro).

Eigen inkomsten

Met een bedrag van 265.584 euro is het totaal eigen inkomsten behaald ten opzichte van de normbegroting FPK en jaarplanbegroting 2023 Gemeente Rotterdam van 263.000 euro.

De publieksinkomsten zijn ten opzichte van 2022 gestegen, maar nog niet terug op niveau zoals begroot. Het verschil bedraagt in 2023 15.459 euro (- 19,4%). De toename van 15.992 euro ten opzichte van 2022 komt door de reprisetournee van De Gabber Opera aan het begin van het jaar en de tour van De Eindtijd Revue aan het einde van het jaar. De grote sprong aan publieksinkomsten in 2022 ten opzichte van 2021 komt o.a. door tourneevoorstellingen in de VS die wél doorgang konden hebben.

Overige inkomsten

Overige inkomsten uit auteursrechten, de verkoop van merchandise, en het geven van masterclasses (educatie) zijn dit jaar met 10.819 euro lager dan begroot. Ten opzichte van 2022 zijn er in 2023 minder masterclasses gegeven, de focus lag voornamelijk binnen de organisatie met personele wisselingen en het maken van de eerste grote zaal voorstelling from scratch: De Eindtijd Revue. Inkomsten uit auteursrechten worden doorberekend aan de rechthebbenden (collectief).

Indirecte inkomsten

De indirecte inkomsten zijn met 20.223 euro een goed alternatief voor de tegenvallende inkomsten uit de verkoop van voorstellingen en tickets. Door een efficiënte en inhoudelijk waardevolle inzet van URLAND'ers binnen 't Barre Land (2023) en Orkater (nov/dec 2023+jan 2024).

URLAND heeft in de meerjarige coproductieovereenkomst (2021-2024) met Theater Rotterdam de zekerheid over premières en speelplekken binnen de locaties van Theater Rotterdam. De baten coproductie TR (150.000 euro) zijn vrij te besteden.

In 2023 is er net als in voorgaande jaren bijdragen in natura van Theater Rotterdam (kantoor-huisvesting, repetitieruimte, advies, administratie) geleverd.

Er zijn in 2023 uit private middelen aanvullende fondsen verworven voor de grote zaal productie De Eindtijd Revue. We zijn Fonds21 zeer dankbaar voor de beschikking van 20.000 euro.

Beheerslasten

De beheerslasten zijn in 2023 16% hoger dan de begroting Jaarplan 2023 voor de Gemeente Rotterdam. De oorzaak van deze toename van 29.098 euro ligt bij de personele lasten; o.a. door een in 2022 doorgevoerde wijziging in de personele lasten. Betreffende de artistieke directie; 2 leden in 2023 ieder voor 0,5 fte werkzaam als artistiek directeur, naast de 0,5 fte als regisseur/performer. Per 01-01-2024 treedt één van de twee artistiek directeuren uit dienst. Daarnaast is de keuze gemaakt om in het jaar 2023 met twee marketeers te werken. Dit om een goede en juiste overdracht te garanderen en de marketeer die zich begin 2023 heeft toegevoegd aan het team bij URLAND de kneepjes uit het vak te laten leren. Overgang in personeel - uitdiensttreding zakelijk leider per 31-03-2023 en indiensttreding nieuwe zakelijk directeur hebben voor verschuivingen gezorgd in de personele lasten. De beheerslasten materieel zijn lager uitgevallen dan de begroting jaarplan 2023 Gemeente Rotterdam.

Kantoorhuisvesting valt ook in 2023 onder bijdrage in natura van Theater Rotterdam. Opslag decor en materiaal is op containerbasis bij ImTrans. Met de komst van onze eigen locatie in Rotterdam Zuid is helaas geen plek om de gehele opslag mee te nemen naar de nieuwe locatie. Echter zijn we voornemens om oude decors te recyclen voor de inrichting van het kantoor waardoor de opslag bij ImTrans weer opgeschoond wordt.

Activiteitenlasten

URLAND heeft in 2023 in totaal 7 medewerkers in dienst. Zakelijke directie (Jens Besse tot en met 31 maart en Martha van Meegen vanaf 1 april), artistieke leiding (Thomas Dudkiewicz, Ludwig Bindervoet tot 31 augustus tevens 0,5 fte artistieke directie en Marijn Alexander de Jong tevens 0,5 fte artistieke directie), assistent zakelijk (Mara Liza de Bakker) en marketing (Esra Merkel). In fte als volgt vertaalt: 2,3 beheerslasten & 2,4 activiteitenlasten. Daarnaast is er 4,6 fte inhuur om de activiteiten op artistiek, technisch, publicitair en productioneel vlak te realiseren. Waaronder mede artistiek leider Jimi Zoet.

Door het besluit om de eerste grote zaal voorstelling van URLAND From scratch te maken met De Eindtijd Revue zijn de activiteitenlasten in 2023 hoger dan verwacht. De reprise van De Gabber Opera (grote zaal tour doorgeschoven vanuit 2022) heeft ervoor gezorgd dat deze uitvoeringskosten tevens in 2023 komen te vallen. Daar waar het jaar 2022 de totale activiteitenlasten 10% lager liggen dan begroot, zijn deze kosten in 2023 20% hoger ten opzichte van het jaarplan Gemeente Rotterdam. Het grote verschil in activiteitenlasten is vooral terug te vinden bij de personele lasten, deze zijn fors hoger dan begroot, voornamelijk toe te lichten door de personele inzet bij de reprise van De Gabber Opera aan het begin van 2023 en de nieuwe grote zaal

voorstelling De Eindtijd Revue. De activiteitenlasten personeel voorbereiding zijn ook hoger dan begroot, omdat zowel de keuze is gemaakt om wel te blijven (pre-)produceren en er ook bij het onderzoek voor is gekozen om externen in het maakproces intensiever te betrekken.

Voor het project The Last Chapters, waar de première in 2024 plaatsvindt en het maak proces in 2023 heeft plaatsgevonden, zijn de materiele lasten opgenomen als onderhanden werk op de balans. De personele lasten zijn conform handboek FPK wel opgenomen als kosten in het jaar 2023. Alle presentaties die van The Last Chapters in 2023 hebben plaatsgevonden, zijn zonder decor geweest om samen met het publiek te onderzoeken welke kant de uiteindelijke voorstelling op zou gaan.

Bij het bepalen van de honoraria van de diverse opdrachten voor de realisering van de (kern-)activiteiten wordt de CAO Toneel & dans als leidraad en minimum gebruikt. Indien hiervan wordt afgeweken, wordt dit met het collectief zorgvuldig afgewogen en indien nodig met het bestuur besproken. Het is uitdagend in de huidige krappe arbeidsmarkt en toenemende kosten in levensonderhoud een goede balans te behouden in het opdracht- & werkgeverschap en de verwachtingen van opdracht- & werknemers. Nog steeds kan URLAND in de huidige kunstenplanperiode haar rol als goede opdrachtgever uitoefenen bij het realiseren van projecten.

Eigen Vermogen, reserves & risicomanagement

Stichting URLAND heeft geen winstoogmerk. Positieve resultaten worden toegevoegd aan het eigen vermogen, verliezen verlagen het eigen vermogen. Binnen het eigen vermogen is een continuïteitsreserve (algemene reserve), een bestemmingsfonds FPK en een bestemmingsreserve grote zaalproducties 2023-2024 gevormd. De liquiditeit (current ratio 1,06) van de stichting was in 2023 in orde, Stichting Urland kan haar financiële verplichtingen op korte termijn voldoen. De solvabiliteit (19%) ligt lager dan volledig gezond, de stichting zal in 2024 toewerken naar een gezonder percentage.

De algemene reserve bedraagt op 31-12-2023 58.651 euro, dit is lager dan het per bestuursbesluit vastgelegde bedrag van 70.000 euro gelijk aan 10% van de normbegroting FPK. Uit het negatieve exploitatieresultaat van 124.128 euro is per resultaatbestemming 11.349 euro onttrokken aan de algemene reserve, 46.963 euro onttrokken aan het bestemmingsfonds FPK en 65.815 euro onttrokken aan de bestemmingsreserve grote zaal.

De bestemmingsreserve grote zaalvoorstellingen was in 2021 en 2022 opgebouwd voor de geplande grote zaal voorstellingen in 2023 en 2024. Met het vertrek van Ludwig Bindervoet is de noodzaak om in 2024 een grote zaal voorstelling te creëren afgenomen. Hieruit kwam het gezamenlijke besluit om een kleine zaal voorstelling met het collectief gedrieën te maken. Hierdoor is de bestemmingsreserve grote zaal in 2023 geheel aangesproken.

Het bestemmingsfonds FPK is in overeenstemming met het reglement bij exploitatieresultaten in planjaren cumulatief volgens rekenmodel FPK opgesteld. Gezien het resultaat en de baten van 2023 komt het saldo van het bestemmingsfonds eind 2023 op 0 euro te staan. Stichting Urland beoogd de algemene reserve die aangesproken diende te worden in het jaar 2023 weer aan te vullen tot het eerder vastgestelde bedrag van 70.000 euro. Financieel risico betreffende (bestuurs-)aansprakelijkheid en schades wordt via verzekeringen afgedekt. Deze zijn in de verzelfstandiging van de stichting ingericht in overleg met AON Verzekeringen. URLAND is aangesloten bij een Arbodienst, maar heeft nog geen verzuimverzekering, voor het onderzoek en afweging kosten/risico's wat gepland stond voor 2023, is opgeschoven naar 2024.

De bijdragen voor 2023 & 2024 Gemeente, FPK & TR staan vast, voor de nieuwe kunstenplanperiode 2025-2028 zullen worden vastgesteld op basis van beoordeling plannen en aanvraag, waarbij bestuur en collectief ook in het planjaar de lange termijnstrategie en ambities evalueren en bijsturen.

Financieel risico bij publieksinkomsten is aanwezig, maar voorstellingen staan in de regel geboekt op basis van uitkoop of garantie, inclusief premières bij TR, m.u.v. Frascati Amsterdam en reguliere voorstellingen TR. Bij de festivalvoorstelling URLAND Doet Reboot (zomer 2024) wordt rekening gehouden dat de inkomsten ook op basis recette zullen zijn.

URLAND is in 2023 overgestapt van administratiekantoor. Met het zicht op vertrek bij TR vanaf het nieuwe kunstenplan in 2025, is alvast een voortouw genomen om een heldere overstap en aansluiting met de boekhouding te kunnen garanderen terwijl we nog kantoor houden in de schouwburg. Vanaf 1 januari 2024 wordt de administratie verzorgd door onze nieuwe partner OZCAR. Verder werkt URLAND volgens een (meerjaren-)planbegroting met halfjaarrapportages in samenwerking met de financiële administratie; 2de kwartaal & 4de kwartaal in boekjaar. De accountantscontrole gebeurt op 2 momenten; 4de kwartaal boekjaar en 1ste kwartaal boekjaar. Productie, techniek en marketing werken met deelbudgetten.

Bijlage 1
verantwoording codes cultuursector verslagjaar 2023 (Volgens model FPK)

	Code Diversiteit en Inclusie
Startpositie: Hoe is de situatie/toepassing/realisatie bij aanvang van het verslagjaar?	Inhoudelijke ontwikkeling en reflectie n.a.v. grote zaal voorstelling from scratch: De Eindtijd Revue wb personeel & programma. Rondom invulling cast reeds vanuit eerdere jaren. Wens meer toegankelijkheid te creëren voor publiek bij voorstellingen URLAND.
Wat was de doelstelling voor het verslagjaar?	Toegankelijkheid publiek vergroten. Openstaande vacatures inclusiever en breder delen. In personeel diverse disciplines en identiteiten samenbrengen bij het project De Eindtijd Revue
Wat waren de activiteiten/ ontwikkelingen in het verslagjaar?	Wervingsprocedure openstaande vacatures geslaagd (zie ook algemene inleiding en reflectie van dit verslag). Wervingsprocedure nieuwe collega marketing nieuw ingericht; aanpassing in taal en toon, naast reguliere kanalen ook actief via Instagram geworven en uniformering via sollicitatieformulier. Divers gelegenheidscollectief gecreëerd bij De Eindtijd Revue. Alle teksten op de website vertaald naar het Engels. Via led schermen boventiteling bij voorstellingen, toegankelijkheid voor expats en slechthorenden verhoogd.
Wat is de stand van zaken aan het eind van het jaar en wat is de doelstelling voor het komend jaar?	URLAND zet zich in voor diversiteit en inclusie in de samenwerkingen die we aangaan en de contacten die we leggen middels ons werk. Daarnaast gaan wij op onze nieuwe locatie op de Putselaan op Rotterdam Zuid samenwerkingen aan met lokale makers en organisaties. We gaan in samenwerking met de buurt onderzoeken welke functie ons kleinschalige theater op de wijk en op Rotterdam Zuid kan hebben, en welke middelen wij kunnen inzetten om diversiteit en inclusie te bevorderen.

	Governance Code Cultuur
Startpositie: Hoe is de situatie/toepassing/realisatie bij aanvang van het verslagjaar?	De Governance Code Cultuur is volledig geïmplementeerd, ondanks de relatief bescheiden omvang van de organisatie, zowel in beleid als in uitvoering. Het benoemen en bespreekbaar maken van mogelijke risico's is onderdeel van de werkpraktijk (belangenverstrengeling, fraude/nepotisme, onzorgvuldigheid).
Wat was de doelstelling voor het verslagjaar?	Herinrichting gespreksfrequentie personeel. Governance Code Cultuur bespreken binnen het bestuur.
Wat waren de activiteiten/ ontwikkelingen in het verslagjaar?	Nieuw aangetreden zakelijk directeur, reeds weer gesprekken personeel ingesteld op vast ritme. Governance Code Cultuur besproken binnen het bestuur.
Wat is de stand van zaken aan het eind van het jaar en wat is de doelstelling voor het komend jaar?	Herinrichting gespreksfrequentie personeel voltooid. Rondom Kunstenplan profiel bestuur aangescherpt. Tevens protocollen nogmaals doorgelicht en aangepast. Doelstelling 2024: invulling positie 5e bestuurslid. Toetreding NAPK in 2024.

	Fair Practice Code
Startpositie: Hoe is de situatie/topassing/realisatie bij aanvang van het verslagjaar?	De Fair Practice Code is volledig geïmplementeerd, ondanks de relatief bescheiden omvang van de organisatie, zowel in beleid als in uitvoering. De bijdrage Fair Pay vanuit Gemeente Rotterdam geeft nog steeds het juiste signaal af, ook in gesprekken met vak- & sectorgenoten.
Wat was de doelstelling voor het verslagjaar?	Voortdurende zorg voor medewerkers en opdrachtnemers in beleid en uitvoering. Vergoeding conform verantwoordelijkheden koppelen aan herinrichting organisatie (zie GCC).
Wat waren de activiteiten/ ontwikkelingen in het verslagjaar?	Rekening risico's uitval door annuleringen is niet bij opdrachtnemers/werknemers terechtgekomen. Overeenkomsten kunnen honoreren.
Wat is de stand van zaken aan het eind van het jaar en wat is de doelstelling voor het komend jaar?	URLAND is aangesloten bij een Arbodienst, maar nog geen verzekering verzuim/ziekte. Onderzoek afweging kosten/ risico's en conclusies implementeren.

Bijlage 2
voorstellingen verslagjaar 2023

			totaal bezoek	betalend bezoek			
1	De Gabber Opera	12-01-23	39	38	NL	Dordrecht	Kunstmin
2	De Gabber Opera	19-01-23	363	320	NL	Rotterdam	Theater Rotterdam
3	De Gabber Opera	20-01-23	408	391	NL	Rotterdam	Theater Rotterdam
4	De Gabber Opera	26-01-23	561	547	NL	Utrecht	Stadsschouwburg
5	De Gabber Opera	27-01-23	487	473	NL	Utrecht	Stadsschouwburg
6	De Gabber Opera	31-01-23	729	713	NL	Amsterdam	ITA
7	De Gabber Opera	03-02-23	623	603	NL	Den Haag	HNT
x	De Gabber Opera	04-02-23	0	0	NL	Den Haag	HNT
8	De Gabber Opera	16-02-23	436	436	NL	Delft	Theater de Veste
9	De Gabber Opera	22-02-23	708	651	NL	Rotterdam	Theater Rotterdam
10	Patroon	02-03-23	91	80	NL	Arnhem	Theater aan de Rijn
11	Patroon	03-03-23	35	31	NL	Arnhem	Theater aan de Rijn
x	Patroon	04-03-23	0	0	NL	Arnhem	Theater aan de Rijn
12	Patroon	09-03-23	26	20	NL	Tilburg	De Nieuwe Vorst
13	Patroon	10-03-23	34	33	NL	Den Haag	HNT2
14	Patroon	11-03-23	75	71	NL	Rotterdam	TR–Krijn Boon Studio
15	Patroon	14-03-23	44	44	NL	Amsterdam	Frascati 2
16	Patroon	15-03-23	28	23	NL	Amsterdam	Frascati 2
17	Patroon	16-03-23	57	57	NL	Amsterdam	Frascati 2
18	Patroon	17-03-23	42	39	NL	Amsterdam	Frascati 2
19	Patroon	18-03-23	42	32	NL	Amsterdam	Frascati 2
20	The Last Chapters	23-03-23	12	0	NL	Dordrecht	Kunstmin
21	The Last Chapters	24-03-23	13	0	NL	Dordrecht	Kunstmin
22	Patroon	30-03-23	20	17	NL	Deventer	Mimik
23	Patroon	31-03-23	74	70	NL	Nijmegen	LUX
24	UD #5 Dingen	19-04-23	6	0	NL	Rotterdam	Theater Rotterdam
25	UD #5 Dingen	20-04-23	20	15	NL	Rotterdam	Theater Rotterdam
26	UD #5 Dingen	21-04-23	32	22	NL	Rotterdam	Theater Rotterdam
27	UD #5 Dingen	22-04-23	24	14	NL	Rotterdam	Theater Rotterdam
28	URLAND Herdenkt	04-05-23	175	0	NL	Rotterdam	Theater Rotterdam
X	Patroon	06-05-23	0	0	NL	Groningen	Grand Theatre
29	The Last Chapters	20-05-23	49	49	NL	Utrecht	Innovation Lab Festival
	The Last Chapters	20-05-23	30	30	NL	Utrecht	Innovation Lab Festival
	The Last Chapters	20-5-23	36	36	NL	Utrecht	Innovation Lab Festival
30	UD #6 Alsof	31-05-23	27	17	NL	Rotterdam	Theater Rotterdam
31	UD #6 Alsof	01-06-23	17	7	NL	Rotterdam	Theater Rotterdam
32	UD #6 Alsof	02-06-23	36	26	NL	Rotterdam	Theater Rotterdam
33	UD #6 Alsof	03-06-23	48	37	NL	Rotterdam	Theater Rotterdam
34	De Eindtijd Revue	26-10-23	46	40	NL	Dordrecht	Kunstmin
35	De Eindtijd Revue	02-11-23	113	91	NL	Rotterdam	Theater Rotterdam
36	De Eindtijd Revue	03-11-23	353	199	NL	Rotterdam	Theater Rotterdam
37	De Eindtijd Revue	04-11-23	108	90	NL	Rotterdam	Theater Rotterdam
38	Bla Bla Bla Act Now 2.0	09-11-23	283	213	NL	Rotterdam	Theater Rotterdam
39	Bla Bla Bla Act Now 2.0	10-11-23	272	208	NL	Rotterdam	Theater Rotterdam
40	De Eindtijd Revue	17-11-23	203	199	NL	Delft	Theater de Veste
41	De Eindtijd Revue	20-11-23	469	452	NL	Amsterdam	ITA
42	The Last Chapters	25-11-23	43	43	NL	Leeuwarden	Explore the North
	The Last Chapters	25-11-23	70	70	NL	Leeuwarden	Explore the North
43	De Eindtijd Revue	02-12-23	125	121	NL	Amstelveen	Schouwburg
44	De Eindtijd Revue	13-12-23	353	328	NL	Rotterdam	Theater Rotterdam
45	De Eindtijd Revue	15-12-23	268	255	NL	Den Haag	HNT
46	De Eindtijd Revue	17-12-23	412	395	NL	Utrecht	Stadsschouwburg
47	mu' mu' mu'	31-12-23	0	0		ONLINE	Vimeo-on-demand
48	Bedtime Stories	31-12-23	92	0		ONLINE	Spotify/Soundcloud
49	The Plague	31-12-23	2246	0		ONLINE	Spotify/Soundcloud

Bijlage 3

overige activiteiten verslagjaar 2023 nagesprekken en masterclasses (educatie)

				bezoekers/ deelnemers			
1	De Gabber Opera	19-01-23		43	Het Laatste Woord	Rotterdam	Theater Rotterdam, Foyer
2	De Gabber Opera	03-02-23	19:30u	35	Inleiding	Den Haag	Het Nationale Theater
3	MAASterclass	08-09-23	10:00u	30	Masterclass	Rotterdam	Maas TD
4	Bla Bla Bla Act Now 2.0	09-11-23		100	Randprogramma	Rotterdam	Theater Rotterdam
5	Bla Bla Bla Act Now 2.0	10-11-23	10:00u	100	Randprogramma	Rotterdam	Theater Rotterdam
6	Bla Bla Bla Act Now 2.0	10-11-23		50	Nagesprek	Rotterdam	Theater Rotterdam
7	De Eindtijd Revue	13-12-23	19:15u	45	Inleiding	Rotterdam	Theater Rotterdam

De individuele URLAND'ers hebben 'buiten URLAND' samengewerkt met verschillende makers in het veld, onder andere:

- Marijn werkt samen met Suze Milius & Annelinde Bruijs aan de nieuwe musical Ground Floor bij Orkater (premiere januari 2024).
- Esra werd het gehele jaar voor 0,2 fte gedetacheerd bij 't Barre Land.

Bijlage 4

Geselecteerde publicaties

Interview

Carmen Schabracq maakt apocalytische maskers: 'Zo verhouden we ons tot de dood'

Theatervormgeving Beeldend kunstenaar Carmen Schabracq maakt de apocalytische maskers bij 'De Eindtijd Revue' van performancecollectief Urland. „Mensen vinden maskers vaak eng. Ik niet, maar ik snap wel dat het zo kan overkomen."

Ron Rijghard · 1 november 2023 om 11:55
Leestijd 8 minuten

'Maskers zijn fascinerende objecten. Je vindt ze overal ter wereld. Elke cultuur heeft zijn eigen maskers, met een eigen beeldtaal en eigen rituelen, maar er zijn ook grote overeenkomsten. Dat zegt iets over wat we met elkaar delen als mensen: een behoefte om ons te verhouden tot de natuur, leven en dood door middel van vermomming."

Beeldend kunstenaar Carmen Schabracq (1988) maakt zelf maskers. Die worden tentoongesteld, maar ze worden ook gebruikt in performances. Voor performancecollectief Urland maakte ze de maskers voor *De Eindtijd Revue*, die vrijdag in première gaat.

De tweeledige toepassing maakt maskers bijzonder, vertelt ze in haar Amsterdamse atelier. „Je kunt maskers om hun esthetische waarde aan de muur hangen. Maar van oorsprong hebben ze een spirituele of theatrale

mond heeft de esthetiek van een Afrikaans masker. Dat het ook doet denken aan een gasmasker is niet bewust."

Duivel

„Een duivel met harige hoorns, gebaseerd op Oost-Europese duivelmaskers. Veel duivel-figuren hebben een tong uit hun mond. Het heeft iets baldadigs, de duivel als nar. Voor christenen is de duivel de belichaming van het kwaad, maar hij is ook kinderlijk stout en speels."

De Eindtijd Revue, door Urland/ Theater Rotterdam. Première 3 november. Tournee t/m 17 december. Info: urland.nl **Een Lekkere Dood**, in Museum Tot Zover, Amsterdam. Groepstentoonstelling met o.a. werk van Carmen Schabracq. Tot 11 februari. Info: totzover.nl

DE EINDTIJD REVUE DOOR URLAND

Marijn Alexander de Jong doet de eindregie van De Eindtijd Revue van Urland. Hij speelt zelf ook mee, net als onder meer gastacteurs Marlies Heuer en Vincent van der Valk.

THEATERKRANT

RECENSIE TONEEL

Urland

URLAND doet alsof (# 6)

URLAND EXPERIMENTEERT: HOE VERHOUDEN THEATER EN 'DE REALITEIT' ZICH TOT ELKAAR?

ZwareMetalen.com

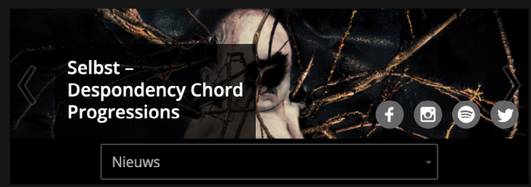

URLAND over het bezweren van angsten voor het Allesverslindende Niets in een universum dat onverschillig blijft

Geschreven door Black Swan op 20-12-2023 om 23:59.

2001:37:09 valt er te lezen op de klok die rechtsboven het podium hangt. Seconden tikken weg. Op en rond het podium van de Grote Zaal die het middelpunt van de Koninklijke Schouwburg in Den Haag vormt, hangt rook. Zachtjes klinkt het suizen van de wind. Zij het op een onheilspellende manier. Een technicus is in de weer met tape waarmee hij zorgvuldig kruisjes op de vloer plakt. Hij lift zichzelf omhoog met een hoogwerker, zogenaamd om de lampen in te stellen. Hij drentelt heen en weer over het podium. Het geroezemoes in de zaal begint langzaam te verstommen. Is het begonnen? Of toch niet? Er heerst verwarring. Een man met een tamelijk woest uiterlijk in een scootmobiel verschijnt plotseling rechts in de coulissen en rijdt met een rotgang aan de linkerzijde weer uit beeld. Hij roept 'Het is al lang begonnen!'. Een bont groepje mensen passeert. Traumapatiënten doen ogenschijnlijk onverstoorbaar hun yogaoefeningen. En dan klinkt er onaangekondigd muziek.

The arrangements stay on top of the original notes and rhythms, but there are radical differences in articulation and timbre with picks on strings, along with how different it is when a musician plays a repeated phrase as opposed to using a sequencer (Spiegel herself played the guitar early in her music career, but *The Expanding Universe* was realised via Bell Labs computers). Dither play "Drums" and the original knocking rhythms coming together into subtle, grooving patterns, the four musicians (Taylor Levine, Josh Lopes, James Moore, Brendon Randall-Myers) finding ways to fit their own rhythms into each other's, just like a band.

As the layers come together, it starts to sound like a long-lost track from a Robert Fripp/King Crimson project, and the way this moves out of the original album and into new experiences, expanding Spiegel's own universe, becomes the centre of this remarkable concert.

On the other side of rhythm is texture and sound, how timbres can shift and change through attacks and as they sustain and decay. Opening with "The Unquestioned Answer", Dither's playing shares the warmth of the original track and adds specific sensations of performance and context. It's relaxed and gentle, the music coming out as luminous and holding time in this space, a soundtrack to the pedestrians and cars that pass by just outside the plate glass window on this chilly evening.

Last in the set is Spiegel's title work "The Expanding Universe". This takes up a near half-hour on the album, shifting slabs of crunchy oscillator waves that overlap each other and move back and forth in the stereo field. Here, they pass slowly from one musician to another, entirely resetting the piece as chamber music. Another major change, at least in this performance, is how quiet the playing is. This seems to come out of the basics of sound, the guitars trading square and triangle waves for more complex overtones, the players giving space for each sound to bloom and fade. The textures have a stimulating roughness, full of varied edges, but the overall sensation is pure ambience, sound waves cocooning the audience in the manner of later Japanese ambient music.

It's the same and also different: older ideas in a new idiom. Spiegel stands with Dither at the end, a huge smile on her face.

George Grella

URLAND
De Gabber Opera
Theatre Rotterdam, Rotterdam, Netherlands

Rotterdam is something of an outlier in the Netherlands. What it lacks in medieval cobbled streets and spindly townhouses, it more than makes up for in technicolored skyscrapers, wide open boulevards and modernist cuboid architecture. Then there's the city's cultural heritage: the legacy of gabber, the first truly Dutch electronic dance music. Blitzing together lightspeed bpms with sparse melodies and roared vocals, in the 1990s gabber surfaced as a predominantly white working class youth movement. At its height, there were chart-topping hits, Thunderdome parties throughout Europe, internationally acclaimed DJs, as well as a small but concerning Neo-Nazi fanbase.

Presented by the Dutch performance collective URLAND, *De Gabber Opera* is a hallucinatory reimagining of hardstyle rave's heydays through the lens of Euripides's *The Bacchantes* and the German operatic tradition. Exploring humankind's perpetual desire for sedation and ecstasy, cultural mythos and, more implicitly, the fascistic associations of both opera and gabber as 'high' and 'low' artforms respectively, the production is a surreal 70 minute escapade.

In the darkened Theatre Rotterdam, the booming pads of the first track "Dionysos" signal the show's opening. The sound is pulverising and cavernous, reaching all the way to the upper decks. Mezzo-soprano singer Annelinde Bruijs is joined by unrelenting kickdrums, the purity of her ethereal voice in stark juxtaposition with the penetrating bass. English subtitles are projected on a teleprompter, the lyrics setting up the themes of hedonist escapism and intoxication: *"Dionysus discovered the juice of the grape and introduced it to mankind/Stilling there each grief that mortals suffer from…"*.

For the inaugural scene, the four cast members of URLAND – Jimi Zoet, Ludwig Bindervoet, Marijn Alexander de Jong and Thomas Dudkiewicz – appear on stage encased in a glass vitrine, wearing Lonsdale tracksuits, bomber jackets and Nike Air Max trainers. Their wet-shaven heads glisten under the spotlights. Accompanied by a serene piano melody, they enact a repeated ritual – a cigarette is lit and cans of lager are passed around. Then, as the music swells, the beers are shaken and thrown violently. There's a pause before the men dutifully put on marigold gloves, pick up sponges and mop up the spilt alcohol. The awkward contrast between masculine bravado and domestic drudgery is hilarious, an effect that intensifies as the skit is performed over and over again.

A sudden blackout switches the monotony into chaos; sirens whirl and beats blare as the characters jerkily hakken dance through post-industrial, imaginary landscapes – bus stops, shadowy side streets and, of course, the cathedral space of the club. As the play progresses, the dancefloor descends into a bestial ritual, climaxing with one of the ravers donning a bull's head and being sacrificed atop the DJ booth. Afterwards, in the foyer, the atmosphere of unreality continues as the audience is met by stewards dressed in matching Dionysus tracksuits, designed by Ruben Verkuylen, selling vinyl records of the soundtrack.

While gabber's peak waned quickly after the millennium, in recent years, hardcore has enjoyed a resurgence. From Björk's 2022 album *Fossora* to the Institute for Sound and Vision's 2021 exhibition A Brief History Of Gabber, a fascination with the extreme genre endures. It's hard to situate URLAND's show within this context of retromania, however. Masterfully paced, and equal parts menacing and comedic, *De Gabber Opera* instead focuses on the pursuit of excess through the ages – the timeless longing for self-obliteration that transcends epochs.

Hannah Pezzack

Wet Ink Ensemble Presents: Winter Chamber Concert
Tenri Cultural Institute, New York, US

New York's Wet Ink ensemble have become less supergroup and more traditional, multifaceted new music ensemble in recent years. Through their Large Ensemble and artist residencies, they've extended their ranks while some of the core members have been drawn out of state by academia. Their annual Winter Chamber Concert at the Tenri Cultural Institute features a spare four performers, three of the ensemble's eight plus saxophonist Ingrid Laubrock (Wet Ink violinist Josh Modney had to cancel due to illness). But such is only counting musicians like beans in an altogether satisfying evening.

The programme opens with Eric Wubbels's *Axamer Folio* for saxophone and drum set played by Laubrock and Ian Antonio. Quiet overtones on soprano are matched by tones

URLAND performing *De Gabber Opera*

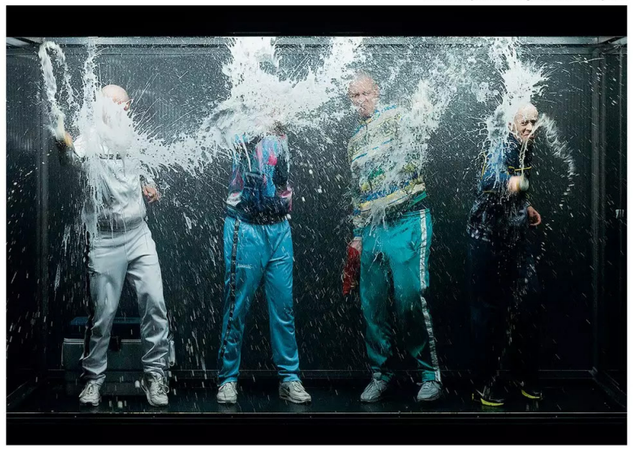

Julian Maiwald

Bijlage 5
Geselecteerde promotie uitingen

URLAND
THEATER ROTTERDAM

De Gabber Opera

Winnaar VSCD Mime/Performance Prijs 2022

26-27 JAN **Stadsschouwburg Utrecht**
31 JAN **ITA,** Amsterdam
3 FEB **Koninklijke Schouwburg,** Den Haag

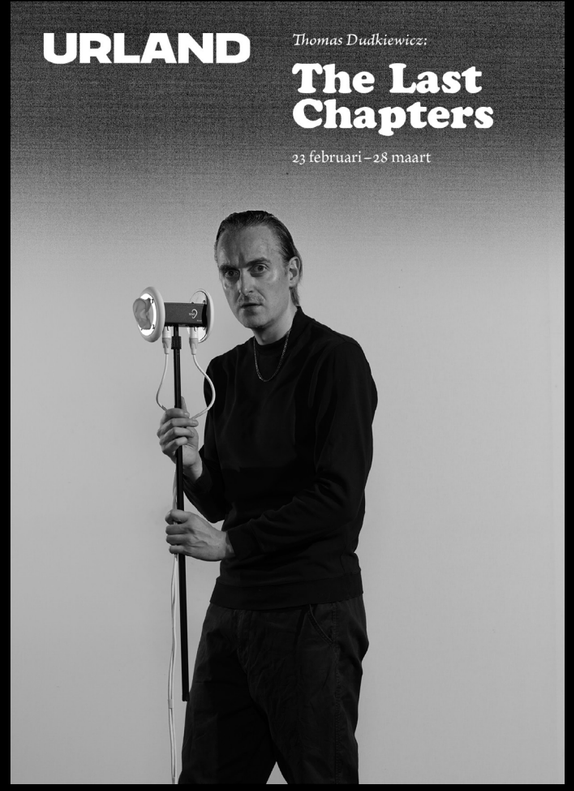

Grafisch ontwerp: Ruben Verkuylen

garderobe
toilet mindervaliden
lift
Agenda
AVAYA
Verifone